

Mødet, magien og mennesket – Anne Lilballes Karen Blixen

Med indlevelse og et intenst nærvær genskaber Anne Lilballe en Karen Blixen, der i samspil med publikum vækker en følelse, som er mere magisk og menneskelig end myten.

Af Noa Kjærsgaard Hansen

”Der opstår noget, der er større end mig og publikum.”

Sådan beskriver Anne Lilballe det øjeblik, hvor Karen Blixen ikke længere blot er et navn og en skikkelse fra litteraturhistorien, men er blevet en levende kraft i rummet. Lilballe står ikke kun og genfortæller velkendte anekdoter; hun træder ind i dem og løfter i mødet med publikum fortællingen ud af både scenekunsten og historiebøgerne.

Anne Lilballe er skuespiller og fortæller og har de seneste seks år optrådt som Karen Blixen på slotte, museer og scener over hele landet. Hun arbejder i spændingsfeltet mellem teater, historie og fortællekunst, og hun bruger både Blixens værker, breve og biografiske spor til at skabe et fælles nærvær sammen med publikum som hun selv beskriver som ”bevidsthedsudvidende”.

For Lilballe er det nemlig ikke bare et arbejde eller en optræden, men noget, der er større end både hende selv, karrieren og Karen Blixen. Og det handler ikke bare om at huske teksterne, men om at være til stede sammen med publikum:

”Der bliver skabt et rum, der er større end det, jeg kan skabe herhjemme for mig selv, et rum hvor historienes mange lag, har stor betydning. Folk danner billeder, lytter efter og lever sig ind i det, de hører. Mit fokus bliver ekstremt skarpt i mødet med publikum, og jeg mærker, at jeg har folks fulde opmærksomhed, de har overgivet sig til øjeblikket.”

Den personlige forbindelse

Lilballe har tidligere arbejdet som historiefortæller og rundviser på Kronborg Slot, hvor hun gav liv til Beate Bille, men da en kollega foreslog hende at fortolke Karen Blixens liv og levned, viste det sig at være et vidunderligt match. Ikke blot ligner Lilballe hende, hun oplever også, at de har de en unik forbindelse: ”At jeg kan flytte ind i hendes univers, og at hendes univers kan komme så meget til udtryk gennem mig, det er et match made in heaven. Det er som at opleve den store kærlighed.”

Forbindelsen handler dog for skuespilleren ikke kun om udstråling og indflydelse, men også om Blixens egen tænkning:

”Hvis vi tager alt det med, hun har skrevet, fortællingerne, breve, essays, hendes anekdoter, så er

hendes tænkning virkelig storartet. Hun skriver om vekselvirkningen mellem to hjerner, to mennesker, som til sammen skaber noget større. Hun er meget interesseret i både matematik og kvantefysik, på grund af visdommen om, hvor stort det hele kan blive. Det siger rigtig meget om hende, og derfor er det så fantastisk at svømme rundt i hendes univers, for man bliver aldrig færdig.”

Blixens uendelige univers

At svømme rundt i Blixens univers vil dog for nogen være en stor mundfuld, for den danske forfatter har bidraget med ikke blot store skønlitterære værker som *Syv Fantastiske Fortællinger*, *Den afrikanske farm* og *Babettes Gæstebud*, for at nævne nogle få, men også et hav af breve, særligt til familien, fra de 17 år mellem 1914 og 1931, hvor hun boede i Kenya og drev en kaffefarm. Det er derfor noget af et arbejde at bevæge sig rundt Blixens univers, og give nyt liv til forfatteren.

For Anne Lilballe har hendes seks år med Blixen udviklet sig fra at lære skægge anekdoter udenad til at tilpasse hendes fortælling til steder, geografi og kontekst:

”Er jeg på Gram Slot i Sønderjylland, eller Sønderborg Slot med de slesvigske krige og hendes far? Eller er vi i Skagen, hvor hendes mødrene ophav på fædrene side oprinder fra? Er vi i Nordsjælland med Rungstedlund i baghaven? Man skal ikke mange led tilbage, før hendes familie breder sig ud i den danske muld, fra vest til øst og syd til nord,” fortæller hun.

Det er da også den geografiske afgrænsning, der har gjort det muligt for Lilballe at gøre Blixens historie vedkommende uanset hvor hun er og hvilken forgrening af hendes liv, det handler om. Man kan ikke fortælle hele Karen Blixens historie på 45 minutter, men man kan have den med sig i bagagen, fortæller hun.

”Man kan være sammen med folk og prøve at fortælle en historie om det geografiske område, eller den bygning, det land, vi står på. Hvad er det for nogle fortællinger, der giver så god mening at fortælle lige der? For væggene har jo også øre. De fortæller også med.”

Kampen mod fastlåste billeder

Anne Lilballes erfaring tager naturligvis sit udgangspunkt i både hendes skuespiluddannelse, den træning, hun løbende har fået samt hendes evne til at bruge fortællekunstens greb for at få skabt en ramme om ”alle de figurer og komponenter, hun sender ud i folks fantasi,” som hun selv beskriver det.

Men ambitionen er større end blot den faglige stolthed. Det handler også, påpeger hun, om at overraske og formidle de nuancer af Karen Blixen, som ikke altid når ud til publikum:

”Karen Blixen er så stor, at hun når ud i hele verden. Alligevel har vi et meget låst billede af hende som en snob, at hun er dit og dat. Folk har meget forskellige overbevisninger om, hvad hun er. Men vi skal ikke fastfryse hinanden i fordomme og forestillinger. Det begrænser os. Og det er det, Karen Blixen dybest set kommer til at stå for, for mig. En ubegrænsethed.

”Ja. Du har sikkert også nogle ting, hvor man tænker, er det nu også en god vane eller hvorfor gør han sådan. Men det er jo fordi, vi er mennesker. Med krav og forventninger og behov. Og det er hun selvfølgelig også. Men det er ikke det, der er det vigtige.”